

آموزشگاه فنی و حرفه ای دختران نی ریز

حسابداری حقوق و دستمزد

جلسه اول آموزش مجازی

نام استاد: نجدی

ساعات کار کارگران در قانون کار به انواع زیر تقسیم می گردد:

کار روز: کارهایی است که زمان انجام آن از ساعت ۶ بامداد تا ۲۲ است. کار شب: کارهایی است که زمان انجام آن بین ۲۲ تا ۶ بامداد قرار دارد.

کار مختلط: کارهایی است که بخشی از ساعات انجام آن در روز و قسمتی از آن در شب واقع می شود. (ماده ۵۳ ق.ک)

کار متناوب: کاری است که نوعا در ساعات متوالی انجام نمی یابد بلکه در ساعات معینی از شبانه روز صورت می گیرد. (ماده ۵۴ ق.ک)

کار نوبتی:

کاری که در طول ماه گردش دارد به نحوی که نوبتهای آن در صبح یا عصر یا شب واقع می شود. (ماده ۵۵ ق.ک) در کارخانه ها که به صورت شبانه روز کار می کنند و یا نگهبانان شاهد وجود چنین کاری هستیم کارهای سخت و زیان آور: کارهایی است که در آنها عوامل فیزیکی، شیمیایی، مکانیکی و بیولوژیکی محیط کار غیراستاندارد بوده که در اثر اشتغال کارگر تنشی به مراتب بالاتر از ظرفیتهای طبیعی (جسمی و روانی در وی ایجاد می گردد که نتیجه آن بیماری شغلی و عوارض ناشی از آن است.

غیبت و تاخیرات

اگر کارگر غیبت داشته و یا با تاخیر در محل کار خود حضور پیدا کند چه باید کرد؟

متأسفانه برای محاسبه ساعات غیبت یا تاخیر کارگران در قانون تکلیفی تعیین نشده است و نمی توان بیشتر از ساعات غیبت یا کسر کار کارگران را از حقوق ماهیانه ایشان برداشت نمود، مگر در مورد کارگاه هایی که دارای کمیته انضباطی هستند و در این خصوص دارای مقررات خاصی باشند. بنابراین برای حل این مشکل باید آئین نام انضباطی بر اساس تبصره دو ماده ۲۷ قانون کار تدوین و به تصویب اداره کار رسیده در غیر این صورت کسر خسارت از حقوق فقط با تائید شورای حل اختلاف امکان پذیر است.

ماده ۲۷ قانون کار: هر گاه کارگر در انجام وظایف محوله قصور ورزد و یا آیین نامه های انضباطی کارگاه را پس از تذکرات کتبی، نقض نماید کارفرما حق دارد در صورت اعلام نظر مثبت شورای اسلامی کار علاوه بر مطالبات و حقوق معوقه به نسبت هرسال سابقه کار معادل یک ماه آخرین حقوق کارگر را به عنوان «حق سنوات» به وی پرداخته و قرارداد کار را فسخ نماید»

تبصره ۲ ماده ۲۷ قانون کار: موارد قصور و دستورالعمل ها و آیین نامه های انضباطی کارگاه ها به موجب مقرراتی است که با پیشنهاد شورای عالی کار به تصویب وزیر کار و امور اجتماعی خواهد رسید.

فوق العاده

فوق العاده نوبتی (شیفت)

بر اساس تعریف ماده ۵۵ قانون کار، کار نوبتی به کاری گفته می شود که زمان انجام آن ثابت نیست و به دلیل ویژگی های شغلی، زمان حضور کارگر در محل کارش طی یک ماه تغییر می کند. به عنوان نمونه در مشاغلی مانند نگهبانی یا نگهداری از تأسیسات مخابراتی و ... کارکنان ناچارند برنامه حضور خود را در محل کار به گونه ای تنظیم کنند که در تمام ساعات شبانه روز، یک یا چند نفر از آنها در محل شغل خود حاضر باشند. با توجه به این که معمولاً کارهایی از این دست، خستگی و استرس بالایی برای افراد ایجاد می کنند. روال این است که کارفرمایان زمان حضور کارگران را به تناوب تغییر می دهند. چنین مشاغلی با عنوان «کار نوبتی» یا «کار شیفتی» شناخته می شوند.

کارگری که در کارهای نوبتی مشغول فعالیت است، نسبت به کارگری که ساعات فعالیت او در ماه تغییر نمی کند، محدودیت های بیشتری خواهد داشت. به همین دلیل قانون گذار برای مشاغل نوبتی، مبلغی را به عنوان «فوق العاده نوبت کاری» یا «حق شیفت» در نظر گرفته است.

- کارگری که در طول ماه به طور نوبتی کار می کند و نوبتهای کار وی در صبح و عصر واقع می شود ۱۰٪ علاوه بر مزد به عنوان فوق العاده نوبت کاری دریافت خواهد کرد. (ماده ۵۶ ق.ک)
- کارگری که در طول ماه به طور نوبتی کار می کند و نوبتهای کار وی در صبح و عصر و شب قرار گیرد ۱۵٪ علاوه بر مزد به عنوان فوق العاده نوبت کاری دریافت خواهد کرد. (ماده ۵۶ ق.ک)
- کارگری که در طول ماه به طور نوبتی کار می کند و نوبت های کار وی در صبح و شب و یا عصر و شب بیفتد ۲۲/۵٪ علاوه بر مزد به عنوان فوق العاده نوبت کاری دریافت خواهد کرد. (ماده ۵۶ ق.ک)
- برای هر ساعت کار در شب تنها به کارگران غیر نوبتی ۳۵٪ اضافه بر مزد ساعت کار عادی، تعلق می گیرد. (ماده ۵۸ ق.ک)
- به استناد مصوبه ۸۱/۱۰/۲۹ هیئت محترم وزیران فوق العاده های شب کاری و نوبت کاری موضوع مواد ۵۶ و ۵۸ قانون کار برای کارگرانی که در کارگاه های کمتر از ده نفر کار می کنند فقط ۱۰٪ است.

- ساعت کاری برای مشاغل نوبتی، طی چهار هفته، نباید از ۱۷۶ ساعت بیشتر شود. بنابراین حداکثر فعالیت کارگران کارهای نوبتی در ماههای ۳۰ روزه حدوداً ۱۹۱ ساعت و در ماههای ۳۱ روزه حدوداً ۱۹۸ ساعت و در اسفندهای ۲۹ روز حدوداً ۱۸۷ ساعت است و مازاد بر این میزان باید به صورت اضافه کار در دستمزد ماهانه کارگر محاسبه شود.

فوق العاده شب کاری:

مستند به ماده ۵۸ ق. ک برای هر ساعت کار در شب تنها به کارگران غیر نوبتی ۳۵٪ اضافه برمزد ساعت کار عادی تعلق می گیرد.

فوق العاده شب کاری برای هر ساعت در سال ۹۶ با مزد روزانه ۳۰۹،۹۹۷

$$\text{مبلغ هر ساعت کار عادی} = ۳۰۹،۹۹۷ \div ۷،۳۳ = ۴۲،۲۸۹$$

$$\text{مبلغ هر ساعت کار در شب} = ۴۲،۲۸۹ \times ۳۵\% = ۱۴،۸۰۱$$

$$\text{مبلغ هر روز شب کاری} = ۱۰۸،۴۹۲ \times ۳۵\% = ۳۳۹،۹۹۷$$

فوق العاده جمعه کاری:

با توجه به ماده ۶۲ قانون کار، روز جمعه روز تعطیلی کارگران با استفاده از مزد است و در مشاغلی که برحسب ضرورت نیاز به فعالیت کارگران در این روز باشد روز دیگری بجای جمعه برای تعطیلی توافق شده و کارگرانی که به این ترتیب روزهای جمعه کار می کنند ۴۰٪ اضافه برمزد دریافت خواهند داشت.

$$۳۰۹،۹۹۷ \text{ مبلغ هر روز کار عادی}$$

$$۳۰۹،۹۹۷ \times ۱،۴۰ = ۴۳۳،۹۶۸ \text{ فوق العاده جمعه کاری به ازای هر روز}$$

فوق العاده مأموریت:

بر اساس ماده ۴۶ قانون کار، به کارگرانی که به موجب قرارداد با موافقت بعدی به مأموریت های خارج از محل خدمت اعزام می شوند، فوق العاده مأموریت تعلق می گیرد. فوق العاده مأموریت در صورتی پرداخت می گردد که دارای شرایط ذیل باشد:

۱. کارگر برای انجام کار حداقل ۵۰ کیلومتر از محل کارگاه اصلی دور شود و یا

۲. کارمند ناگزیر باشد حداقل یک شب در محل مأموریت توقف نماید.

حق فوق العاده مأموریت: این حق نباید کمتر از مزد ثابت یا مزد مبنای روزانه کارگران باشد. همچنین کارفرما مکلف است وسیله یا هزینه رفت و برگشت آنها را طی مأموریت تأمین نماید. فوق العاده مأموریت مشمول بیمه و مالیات نمی باشد.

محاسبات فوق العاده مأموریت برای هر روز در سال ۹۶

حداقل مبلغ هرروز مأموریت ۳۰۹۹۷۷

اضافه کار:

پرداخت حقوق قانون کار در قبال میزان ساعات کار عنوان شده در قانون کار است اما در صورتی که کارگران بیش از ۴۴ ساعت در هفته مشغول کار گردند، باید شرایط ذیل رعایت گردد:

۱- موافقت کارگر

۲- پرداخت ۴۰٪ اضافه بر مزد هر ساعت کار عادی

۳- ساعات کار اضافی به کارگران نباید از ۴ ساعت در روز تجاوز نماید. (ماده ۵۹ ق.ک) مگر در

جهت مقابله با اوضاع و احوال زیر ضرورت داشته باشد، در این صورت حداکثر اضافه کاری ۸ ساعت در روز خواهد بود.

✓ جلوگیری از حوادث قابل پیش بینی و یا ترمیم خسارتی که نتیجه حوادث مذکور است.

✓ اعاده فعالیت کارگاه، در صورتی که فعالیت مذکور به علت بروز حادثه اتفاق طبیعی از قبیل سیل، زلزله و یا اوضاع و احوال غیرقابل پیش بینی قطع شده باشد. (ماده ۶۰ ق.ک)

✓ پرداخت ۴۰٪ اضافه بر مزد هر ساعت کار عادی .

۴- ارجاع کار اضافی به کارگرانی که کار شبانه یا کارهای خطرناک و سخت و زیان آور انجام میدهند ممنوع است (ماده ۶۱ ق.ک).

ساعت کار معمولی هر کارمند طبق قوانین وزارت کار ۴۴ ساعت در هفته است و ساعات اضافه بر آن مشمول اضافه کار می گردد. همان طور که قبلا اشاره گردید برای محاسبه ساعات کاری که همراه کارگر باید در خدمت

کارفرما باشد می توان از روش های با در نظر گرفتن روزهای جمعه و دیگری با کسر روزهای جمعه استفاده نمود. انتخاب هر کدام از روشها با نظر مدیریت است. اما آنچه مدنظر اداره کار بوده در نظر گرفتن چهار روز جمعه در هرماه، یعنی محاسبات اضافه کار بر اساس ۲۲۰ ساعت در ماههای ۳۰ روزه است که این امر باعث محاسبه مبلغ اضافه کاری پایین تر نسبت به روش دوم خواهد بود. آنچه در ادامه آمده است با در نظر گرفتن روزهای جمعه است .

برای محاسبه اضافه کاری حقوق ماهانه بر تعداد ساعات کار تقسیم می شود تا حقوق یک ساعتکار عادی به دست آید و حاصل در ۱۴۰٪ ضرب می شود تا حقوق یک ساعت اضافه کار به دست آید. اضافه کاری مشمول مالیات و بیمه می باشد.

نرخ عادی هر ساعت کار در سال ۹۶

مبلغ هر روز کار بر اساس قانون کار $\div 7,33 =$ نرخ عادی هر ساعت کار

$$309,977 \div 7,33 = 42,289$$

یا

نرخ عادی هر ساعت کار $= 220 \div$ مبلغ حقوق ماهیانه (۳۰ روز) بر اساس قانون کار

$$9,299,310 \div 220 = 42,270$$

نرخ اضافه کاری هر ساعت در روزهای عادی در سال ۹۶

نرخ عادی هر ساعت کار * ۱۴۰٪ = نرخ اضافه کار در روزهای عادی

$$42,270 \times 1,40 = 59,178$$

❖ اگر اضافه کاری و کار در روز جمعه باشد و روز تعطیلی یک روز دیگر تعیین شده باشد نرخ روز جمعه ۱۴۰٪ عادی است و در صورت اضافه کار داشتن در روز جمعه نرخ اضافه کار عبارت است از:

نرخ اضافه کاری هر ساعت کار در روزهای جمعه در سال ۹۶

نرخ عادی هر ساعت کار * (۱+۴۰٪+۴۰٪) = نرخ اضافه کار روز جمعه

$$76,086 = 1,80 * 42270$$

❖ اگر شب کاری در روز جمعه اتفاق بیفتد:

نرخ هر ساعت شب کاری در روزهای جمعه در سال ۹۶

نرخ شب کاری روز جمعه = $(۱ + ۰.۳۵ + ۰.۴۰) * \text{نرخ عادی هر ساعت کار}$

$$۴۲,۲۷۰ * ۱,۷۵ = ۷۳,۹۷۳$$

❖ اگر در روز جمعه در هنگام شب کاری اضافه کاری انجام شود:

نرخ اضافه کاری هر ساعت شب کاری در روزهای جمعه در سال ۹۶

نرخ اضافه کار روز جمعه در شب کاری = $(۱ + ۰.۳۵ + ۰.۴۰ + ۰.۴۰) * \text{نرخ عادی هر ساعت کار}$

$$۴۲,۲۷۰ * ۲,۱۵ = ۹۰,۸۸۱$$

آموزشگاه فنی و حرفه ای دختران نی ریز